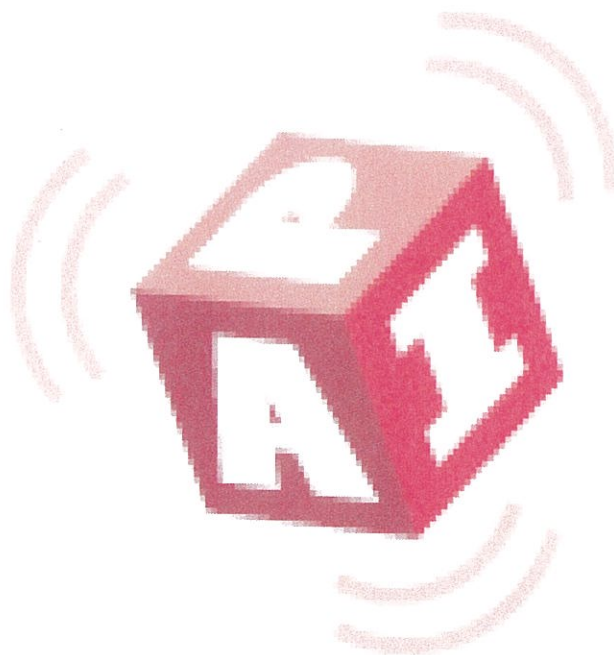

ÄHTÄRIN KAUPUNKI
SIVISTYSTOIMI

PERUSOPETUKSEN
AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOMINNAN

TOIMINTASUUNNITELMA

2017-2018

Sivistysltk 18.5.2017
Liite n:o 2, § 71

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Jy' followed by a flourish and the number '15' below it.

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEEN LIITTYVÄT KESKEISET ASIAT.....	2
1.1. Yleistä.....	2
1.2. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaava lainsäädäntö.....	2
1.3. Toiminnan järjestäminen ja laajuus, lasten määrä ja koordinointi.....	2
1.3.1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarve ja järjestäminen Ähtärissä kevään hakuun perustuen.....	3
1.4. Toiminta-aika, -paikka ja -tilat.....	3
1.5. Toiminnasta perittävät maksut ja paikan irtisanominen.....	4
1.6. Toiminnasta tiedottaminen, toimintaan hakeminen ja valintakriteerit.....	4
1.7. Henkilöstön resursointi, henkilöstön rakenne ja henkilöstölle asetetut vaatimukset sekä ohjaajien perehdyttäminen.....	5
1.8. Vakuutusasiat.....	6
1.9. Kulkemisen ja kuljetuksen järjestäminen.....	6
1.10. Välipalan järjestäminen.....	6
1.11. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma.....	6
1.12. Taloussuunnitelma.....	6
2. TOIMINTA- AJATUS JA TAVOITTEET	7
2.1. Toiminta-ajatus.....	7
2.2. Yleistä aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista.....	7
2.2.1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet.....	8
3. SISÄLLÖLLISET PAINOALUEET JA SUUNNITTELUN PERIAATTEET.....	8
4. TOIMINNAN SEURANTA, ARVIOINTI JA LAADUN KEHITTÄMISTYÖ.....	9
5. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU.....	10
6. TOIMINTASUUNNITELMAN VOIMASSAOLO.....	11

1. Toiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat:

1.1. Yleistä

Laki aamu- ja iltapäivätoiminnasta tuli voimaan 1.8.2004. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain 8 a luvun mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Kunta voi järjestää itse tai hankkia toimintaa muilta palveluntuottajilta ja saada siihen valtionosuutta. Valtionosuuden saaminen edellyttää kuntaa noudattamaan toiminnan järjestämisessä 1.8. alkaen Opetushallituksen Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteita 2011. Toimintaa tulee tarjota kunnan päättämässä laajuudessa perusopetuksen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan op-pilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaille, joilla on perusopetuslainmukainen päätös erityisestä tuesta.

1.2. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaava lainsäädäntö:

Perusopetuslaki (628/1998) 48 a,b,c,d,e ja f § (1136/2003)

Lastensuojelulaki (417/2007) 12 §, 25 §

Perusopetuslaki 48 b § 4 mom. ja 48 f § 1 mom. (1081/2006)

Perusopetuslaki 40 § 2 mom. (642/2009)

Perusopetuslaki 17 § 2 mom. ja 30 § 1 mom. (642/2010)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muuttaminen ja täydentäminen, MÄÄRÄYS 50/01/2010
Kuntalaki 365/1995 16 § 1 mom. Ja 50 § 1 mom. (1068/2008) ja 2 mom.

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (635/1998) 5 § 3 a (1137/2003)

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) 2 § 2.mom. (1138/2003)

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Laki julkisista hankinnoista (348/2007)

Koulujen ja oppilaitosten sekä yritysten ja yhteisöjen välinen yhteistyö, markkinointi ja sponsorointi
Opetushallitus ja Kuluttajavirasto, muistio 1.11.2007

Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa säädetyn aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuudesta (115/ 2004)

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet astuivat voimaan 1.8.2011 alkaen toistaiseksi. (31.7.2011 asti toimintaa ohjasi vuoden 2004 Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet).

Koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan ammattitutkinto 1.1.2011.

Perusopetuksen opetussuunnitelman 1.8.2016.

Lainsäädännön tavoitteet:

Selkiyttää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteita ja sisältöä.

Selkiyttää toimijoiden työnjakoa, toiminnan koordinoitua ja rahoitusta.

Saada toimintaan enemmän suunnitelmallisuutta, laadukkuutta ja turvallisuutta.

1.3. Toiminnan järjestäminen ja laajuus, lastenmäärä ja koordinointi

Ähtärin kaupungin sivistystoimi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1.-2.- luokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta PL 17 §:n 2 mom. tarkoitetuille oppilaille. Toiminta järjestetään Opetushallituksen suositusten mukaisesti Perusopetuksen aamu- ja iltapäivä-toiminnan perusteita 2011 noudattaen.

Toimintaa järjestetään Ähtärin keskustassa Otsonkoululla aamu- ja iltapäivätoimintana. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarpeen järjestymiseksi tehdään yhteistyötä päivähoiton kanssa mm. vaativien hoitoaikojen järjestymiseksi päivähoitossa päivähoiton resurssien mukaan.

Myllymäen kyläkoululla toimintaa järjestetään, kun toimintaan ilmoittautuu ja sitoutuu riittävästi hakijoita. Jos kyläkoululla on vain muutama toimintaan hakija, tarjotaan heille mahdollisuus osallistua keskustan aamu- ja iltapäivätoimintaan. Myllymäen koululla järjestettävän esiopetuksen myötä myös esikoululaisilla on ns. päivähoidontarvetta. Esikoululaisten iltapäivähoiton tarpeeseen vastataan Myllymäen koululla

2
JS

järjestettävällä iltapäivätoiminnalla, johon 1-2 luokkalaisten lisäksi integroidaan iltapäivähoitoa tarvitsevat eskarilaiset.

Ähtärissä toimintaa tarjotaan 570 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalla lapselle. Otsonkoululla Reppulassa on paikkoja noin 40:lle samanaikaisesti toiminnassa olevalle lapselle, edellyttäen riittäviä henkilökuntajärjestelyjä siten, että lasten erityistarpeet tulee huomioiduksi. Erityisen tuen tarpeessa olevat 3.-9. lk:n oppilaat ovat mukana toiminnassa heille soveltuvin osin riittävine henkilökuntajärjestelyineen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa olevalla lapsella ei ole subjektiivista oikeutta ilmaiseen koulukuljetukseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä, hallinnoimisesta ja koordinoinnista vastaa Ähtärin sivistystoimi, joka myös valvoo ja ohjaa toiminnan toteutumista sivistyslautakunnan kanssa. Koordinaattorina toimii Reppulan vastaava ohjaaja, joka laatii ja päivittää toimintasuunnitelman yhteistyössä sivistystoimenjohtajan kanssa. Sivistyslautakunta hyväksyy aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman vuosittain. Sivistystoimenjohtaja päättää ja hyväksyy toimintaan otettavat lapset, kulttuaan ensin toiminnasta vastaavaa ohjaajaa.

1.3.1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarve ja järjestyminen Ähtärissä kevään hakuun perustuen

Ähtärissa aamu- ja iltapäivätoimintaan lv:ksi 2017-2018 haki kaikkiaan 42 lasta, joista Otsonkoulun aamu- ja iltapäivätoiminta Reppulaan haki 33 lasta.

Myllymäen koulun iltapäivätoimintaan haki yhdeksän (9) lasta. Osa hakijoista on päivähoitoon hakeneita esikoululaisia. Myllymäellä lisääntyneeseen päivähoiton kysyntään vastataan integroimalla eskarilaiset Myllymäen koulun iltapäivätoimintaan lukuvuoden 2016 - 2017 tavoin.

Joulukuusta 2015 alkaen erityishuolto- ja kehitysvammalain piiriin kuuluvat Otsonkoulun oppilaat ovat integroituneet Reppulan toimintaan. Vuoden 2016 alusta toiminta siirtyi Reppulan remontoituihin ja liikuntarajoitteisille tarkoituksenmukaisempiin tiloihin. Pienluokan oppilaat osallistuvat Reppulan toimintaan viime lukuvuoden tavoin heille soveltuvin osin riittävine ohjaajajärjestelyineen.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan hyväksytään kaikkiaan 42 hakijaa, joista osa käyttää toimintaa 1-10 päivää kuukaudessa.

1.4. Toiminta-aika, -paikka ja -tilat.

Otsonkoulun aamu- ja iltapäivätoiminta Reppula

Otsonkoulun matalassa sivurakennuksessa toteutettiin v.2015 mittava Reppulan tilojen saneeraus ns. Reppulan remonti, johon saatiin valtionavustusta kulttuuri- ja opetusministeriöltä. Saneeratut toimintatilat otettiin käyttöön vuoden 2016 alusta, kerrosneliöitä kaikkiaan 587,5 ja tilat vastaavat sekä esiopetuksen ja päivähoiton että aamu- ja iltapäivätoiminnan tarpeita. Toimintatilat on mitoitettu 60:lle samanaikaisesti toiminnassa olevalle lapselle.

Toimintaa järjestetään koulupäivinä maanantaista perjantaihin kello 7.00 - 17.00 välisenä aikana. Aamuodotus ennen klo 7.00 järjestetään yhteistyössä päivähoiton henkilökunnan kanssa Ollinkulman päiväkodissa klo 6.30. alkaen. Vastaavasti Ollinkulman eskarit liittyvät Reppulan toimintaan noin klo 16.10-17. Toiminta järjestetään koulu-yhteistyössä huomioiden lasten lukujärjestykset (mahd. ryhmäjaot, tukiopetus/läksyjen tuki). Toimintaa ei järjestetä koulujen loma-aikoina (syys-, joului-, talvi- ja kesälomalla). Aukioloa ja yhteistyökuvioita tarkistetaan tarvittaessa päivähoiton ja koulun kanssa huomioiden vanhempien ilmoittamat aikatarpeet ja ohjaajien työaika.

Huonetilat – kolme (3) pienryhmätilaa, salitila pukuhuoneineen ja keittiötila mahdollistavat erilaisen tekemisen samanaikaisesti (esim. leikit, kädentaidot/askartelu, lautapeliä pelaaminen, läksyjen tekeminen, liikunta). Välipala syödään Mesitassussa, koulun pienessä ruokasalissa. Tarvittaessa voimme hyödyntää isoa liikuntasalia ja puutyötilaa, kun ne ovat koulun käytöstä vapaana. Ulkoiluun, liikuntaan ja leikkeihin käytetään koulun monipuolisia leikkipihoja, kenttiä, viheralueita ja metsikköä. Koulun pelikentät ympäristöineen mahdollistavat talvella toiminnassa hiihtämisen ja luistelemisen.

Myllymäen koulun iltapäivätoiminta:

Myllymäen koulun iltapäivätoiminta (ip) järjestetään Myllymäen koulun esiopetustilassa. Välipala syödään koulun ruokasalissa. Toiminnassa voidaan hyödyntää koulun liikuntasalia ja virikkeellistä koulun leikkipihaa, kenttää ja lähimetsää. Iltapäivätoiminta on auki maanantaista perjantaihin klo 12.30-16, koulun lukujärjestykset ja lasten hoitoajat huomioiden. Toimintaa ei järjestetä koulujen loma-aikoina (syys-, joulukuu, talvi ja kesälomalla).

1.5. Toiminnasta perittävät maksut ja paikan irtisanominen

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävät maksut 1.8.2016 alkaen.

Toiminnasta perittävät kuukausimaksut ovat

- 70 €, kun lapsi osallistuu toimintaan enintään 3 tuntia päivässä.
- 90 €, kun lapsi osallistuu toimintaan yli 3 tuntia päivässä.

Asiakkaalta, joka ilmoittaa hakemuksessa lapsen käyttävän toimintaa 1-10 pv kuukaudessa, peritään

- maksuna 40 €, kun lapsi osallistuu toimintaan enintään 3 tuntia päivässä.
- maksuna 50 €, kun lapsi osallistuu toimintaan yli 3 tuntia päivässä.

Jos toimintaa järjestetään enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään puolet kuukausimaksusta. Jos lapsi sairautensa vuoksi ei voi kalenterikuukauden aikana osallistua toimintaan yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen on siihen syytä. Toimintamaksua koskeissa asioissa asiakkaita ohjataan ottamaan yhteyttä koulutoimistoon.

Sivistystoimenjohtajan päätöksellä voidaan tarvittaessa alentaa toimintamaksua tai jättää se perimättä. Tulevan vuoden budjettiin sivistystoimenjohtaja tarkistaa kuukausimaksuja suhteessa tarjotun toiminnan laajuuteen (tarjotaanko toimintaa 570 h vai 760 h koulun työvuoden aikana) ja tekee tarvittaessa maksuihin muutokset/korotukset, jotka sivistyslautakunta hyväksyy.

Irtisanoutuminen:

Aamu- ja iltapäivätoimintapaikka tulee sanoa irti kirjallisesti aamu- ja iltapäivätoiminnan irtisanomislomakkeella, jos toiminnan tarve päättyy kesken lukuvuoden. Lomake palautetaan koulutoimistoon. Laskutus jatkuu irtisanomiskuukauden loppuun.

1.6. Toiminnasta tiedottaminen, toimintaan hakeminen ja valintakriteerit

Aamu- ja iltapäivätoimintaan hakemisesta tiedotetaan keväällä kouluun ilmoittautumisen yhteydessä virallisella lehti-ilmoituksella paikallislehdessä sekä kaupungin kotisivuilla. Toimintaan haetaan maaliskuussa perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan hakemuksella, joka palautetaan koulutoimistoon.

Hakemus + tiedote jaetaan esikoulusta esikoululaisten koteihin. Aamu- ja iltapäivätoimintaan hakemisesta tiedotetaan toiminnassa olevien lasten vanhemmille Reppulan kuukausitiedotteessa. Hakemus + tiedote löytyy Reppulan ja esiopetuksen ilmoitustaululta. Hakemuksen saa myös kouluilta ja se löytyy www.ahtari.fi/info/sähköiset_lomakkeet. Tavoitteena on, että aamu- ja iltapäivätoimintaan hakeminen lukuvuodelle 2018-2019 toteutetaan kouluun ilmoittautumisen tavoin sähköisenä.

Hakemusten perusteella sivistystoimenjohtajan, koulujen johtajien, varhaiskasvatuspäällikön ja vastaavan ohjaajan yhteistyönä luodaan raamit aamu- ja/tai iltapäivätoiminnan järjestämiseksi kouluilla. Sivistystoimenjohtaja hyväksyy lapset toimintaan hakemusten perusteella kuultuaan ensin vastaavaa ohjaajaa. Sivistystoimi välittää tiedon toimintaan hyväksytyille toukokuun aikana. Valintakriteerinä käytetään ilmoittautumisjärjestystä siten, että etusijalla ovat ekaluokkalaiset.

1.7. Henkilöstön resursointi, henkilöstön rakenne ja henkilöstölle asetetut vaatimukset sekä ohjaajien perehdyttäminen

Valtioneuvosto on antanut asetuksen perusopetuslaissa säädetyn koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuudesta (Valtioneuvoston asetus n:o 115/2004). Aa-mu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajana on kelpoinen henkilö, joka on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana tai, jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta tai aineen opetusta tai toimia oppilaan ohjaajana.

Henkilökuntajärjestelyt, sijaisjärjestelyt mukaan lukien hoidetaan koulutoimesta sivistystoimenjohtajan, varhaiskasvatuspäällikön, rehtorin/koulun johtajan, erityisopettajien, Ollin-kulman ja Reppulan vastaavan ohjaajan yhteistyönä. Henkilökuntajärjestelyissä huolehditaan riittävästä ohjaajaresursseista, joilla vastataan toimintaan tulevien lasten tarpeisiin ja erityistarpeisiin. Ammattitaitoinen henkilökunta koostuu vastaavan ohjaajan työtiiminä toimivista koulunkäynninohjaajista ja päivähoidon henkilökunnasta. Ohjaajat toimivat koulu-yhteistyössä lapsen parhaaksi siten, että lapsen koulupäivä huomioiden saadaan aamu- ja iltapäivätoiminnalla muodostettua lapsen päivästä ehyt ja miellyttävä kokonaisuus.

Ohjaajien tarve määritellään toimintaan hyväksytyjen lasten määrää ja erityistarpeita vastaavaksi. Erityisen tuen tarpeessa olevat oppilaat huomioidaan toiminnassa riittäväillä ohjaajaresursseilla (esim. erityisen tuen tarpeessa olevalle tai erityishuoltolain piiriin kuuluvalle oppilaalle HOJKS:ssa tai tuki- ja palvelusuunnitelmassa määritellään avustajan tarvetta lapsen aamu- ja iltapäivätoiminnan ajaksi). Ohjaajat sijoittuvat koulu- ja päivähoidon yhteistyönä siten, että 12 lapsesta vastaa yksi ohjaaja, 12-24 lapsesta vastaa kaksi (2) ohjaajaa ja 24-36 lapsesta vastaa kolme (3) ohjaajaa jne, mikä on opetushallituksen suositus ohjaajien tarpeesta suhteessa samanaikaisesti toiminnassa olevien lasten määrään. Lasten erityistarpeet, esim. lapsen sairauden vaatima lääkehoito, omahoidon tukeminen ja valvonta, on hoiduttava ajallaan ja turvallisesti muun lapsiryhmän ohjauksen ohessa ja muiden lasten turvallisuutta vaarantamatta. Tämä myös huomioidaan riittäväillä ohjaajajärjestelyillä. Ennen työsuhteensa aloittamista ohjaajat esittävät voimassaolevan rikosrekisteri-otteensa esimiehelleen. Riittävästi ammattitaitoisia ohjaajia - osaavia, turvallisia ja luotettavia aikuisia tarvitaan suhteessa lapsimäärään, kun luodaan pohja hyvälle ja turvalliselle aamu- ja iltapäivätoiminnalle.

Vastaava ohjaaja perehdyttää ohjaajat tulevaan toimintaan toiminnan alussa. Ohjaajien käytössä on perehdytyskansio mm. uusille ohjaajille / töihin palaaville ohjaajille. Ohjaajilla on mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen lukuvuoden aikana, mikäli sopivia koulutuksia järjestetään. Kouluttautumisen tarkoituksena on sekä ohjaajien ammattitaidon että toiminnan laadun ylläpitäminen ja kehittäminen.

1.8. Vakuutusasiat

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa olevat lapset kuuluvat koulun vakuutusturvan piiriin ja toiminnassa sattuneen tapaturman hoito on lapsen perheelle maksuton. Koulun vakuutusturva kattaa myös ns. välittömät koulumatkat: koti → apip-toiminta → koulu → apip-toiminta → koti, kaupungin ottaman vakuutusehtojen mukaisesti.

Toiminnasta lapsella on mahdollisuus siirtyä harrastuksiinsa ja koulun kerhotoimintaan sekä tarvittaessa palata sieltä takaisin toimintaan. Vanhemman / huoltajan tulee huolehtia harrastuksiin siirtymisissä ja harrastuksissa lapsensa tapaturmavakuutuksesta ja tarkistaa toiminnan järjestäjän esim. seuran tai yhdistyksen tapaturmavakuutuksen voimassaolo ja kattavuus. Koulun kerhotoiminta kuuluu koulun vakuutusturvaan.

1.9. Kulkemisen ja kuljetuksen järjestäminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella ei ole subjektiivista oikeutta ilmaiseen koulukuljetukseen. Perusopetuslain 48 b §:n 4 momentin mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta. Lain perusteluissa (HE 57/2003) on todettu, ettei kunnalla ole velvollisuutta erikseen järjestää koulukuljetusta iltapäivätoiminnasta.

1.10. Välipalan järjestäminen

Otsonkoulun Reppulassa:

Reppulassa tarjotaan välipala iltapäivisin pikkuruokasali Mesitassussa klo 13.30. -14. Väli-palat hoidetaan ostopalveluna Ähtärin aluekeittiöltä, josta ne kuljetetaan Otsonkoululle kouluruoan yhteydessä. Ohjaajat osallistuvat välipalan tarjoiluun tarvittaessa, mikä tulee huomioida ohjaajajärjestelyissä. Välipalatarjoilu ym. järjestelyt vievät ohjaajan aikaa noin 30 minuuttia. Lapset, joiden harrastuskerho/koulupäivä päättyy klo 14 tai 15 osallistuvat Reppulan välipalalle mahdollisuuksien mukaan tai sitten heille varataan välipala Reppulaan harrastuksen jälkeen nautittavaksi.

Myllymäen koulun ip-toiminnassa:

Myllymäen koulun keittiöllä valmistetaan ip-toiminnassa oleville lapsille välipala koulun keittäjän toimesta. Välipala nautitaan koulun ruokasalissa noin klo 13.20-13.40 ohjaajan auttaessa tarjoilussa.

1.11. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Toiminnoissa sekä Reppulassa että Myllymäen ip-toiminnassa noudatetaan koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa, jota vastaava ohjaaja päivittää tarvittaessa toiminnan osalta kouluyhteistyössä rehtorin/koulun johtajan sekä päivähoiton henkilökunnan kanssa. Toiminnasta osallistutaan koulun pelastusharjoituksiin.

1.12. Taloussuunnitelma

Aamu- ja iltapäivätoimintaa rahoitetaan kaupungin budjettiin varatulla määrärahalta ja asiakkailta palvelusta perittävillä maksuilla. Perusopetuslain aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan valtionapua, jota opetushallitus myöntää kunnille, jotka järjestävät tätä toimintaa tai hankkivat tätä perusopetuslain 8 a luvun mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa muilta palvelun tuottajilta. Reppulan toiminta sisältyy sivistystoimen taloussuunnitelmaan vuosille 2018-2020. Myllymäen ip-toiminnan kulut hoidetaan Reppulan budjetista vuoden 2017 loppuun. Myllymäen ip-toiminnan tarpeen jatkuminen tulee huomioida vuoden 2018 aamu- ja iltapäivätoiminnan määrärahoja suunniteltaessa. Apip-toiminnan taloussuunnitelman laatii

vuosittain sivistystoimenjohtaja yhteistyössä toiminnasta vastaavan ohjaajan kanssa. Toimintaa koskevat muutokset hyväksyy sivistyslautakunta. Kaupunginvaltuusto hyväksyy sivistystoimen taloussuunnitelman.

2. Toiminta- ajatus ja tavoitteet

2.1. Toiminta-ajatus

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tarjotaan lapsille turvallinen kasvuympäristö ja mielekästä tekemistä ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminta, jossa huolehditaan pienistä koululaisista kokonaisvaltaisesti, pohjautuu Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) kehittämään KOTI-PESÄ- malliin. Aamu- ja iltapäivätoiminta toimii lapsille pesänä, paikkana, jonne lapset saa-puvat ennen ja / tai jälkeen koulupäivän. Toiminnassa tarjotaan omaehtoista ja ohjattua toimintaa kädentaitojen, arkiaskareiden, musiikin, liikunnan ja ulkoilun, yhteisten leikkien ja pelien parissa sosiaalisia vuorovaikutustaitoja harjoitellen. Toimintaa toteutetaan pääasiassa pienryhmissä, joissa on vastuuohjaaja. Näin järjestyy erilaista tekemistä samaan aikaan ns. toimintapisteissä esim. kädentaidot, leikit ja liikunta. Lapsen koulupäivä huomioiden monipuolisella aamu- ja iltapäivätoiminnalla lapsen päivästä muodostuu ehyt ja mielekäs kokonaisuus.

Toiminnassa annetaan tilaa ja järjestetään mahdollisuuksia lasten leikeille ja lasten oman toiminnan suunnittelulle. Tarjotaan myös lasten vanhemmille mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun mm. kyselyjen kautta tai vanhempainvarteissa. Toiminnan toteutuksessa hyödynnetään ohjaajien vahvuusalueita sekä vapaina olevia tiloja. Pyritään järjestämään rauhallinen hetki ja tila läksyjen tekemiselle. Mahdollista läksyjen tukea (opettajan /erityisopettajan johdolla) toteutetaan kouluyhteistyössä. Läksyt ja niiden kontrolli ovat kodin vastuulla. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tuetaan lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvua, kehitystä sekä kodin ja koulun kasvatustyötä. Toiminnassa lapselle tarjotaan välipala. Lapsella on mahdollisuus siirtyä toiminnasta harrastuksiinsa ja koulun kerhotoimintaan sekä tarvittaessa palata niistä takaisin toimintaan.

Toiminnan laatua, toteutumista ja asiakastyytyväisyyttä seurataan ja arvioidaan kyselyjen ja asiakaspalautteiden avulla keväisin. Kyselyistä saatua palautetta huomioidaan toiminnan kehittämisessä ja tulevan toiminnan suunnittelussa. Kyselyyn vastaavat sekä lapset että vanhemmat.

2.2. Yleistä aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista:

Opetushallitus on hyväksynyt perusopetuslain 48 a §:n 3 momentin mukaiset aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteita ja sisältöjä ohjaavat perusteet, joiden mukaan toimintaa tulee järjestää 1.8.2011 alkaen. (Opetushallitus: Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011). Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea koulun ja kodin kasvatustyötä sekä tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Tavoitteisiin päästään parhaiten tekemällä yhteistyötä lapsen vanhempien ja kouluyhteistyössä lapsen opettajien kanssa. Tarvittaessa tehdään moniammatillista yhteistyötä mm. koulun oppilashuollon kanssa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaava perusopetuslaki yhtenäistää toimintaa esi- ja perusopetuksen kanssa (mm. yhteinen arvopohja ja terminologia) ja mahdollistaa tasavertaisemman toiminnan kuntiin. Yhteistyöllä ja kasvatuskumppanuudella tuetaan lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, terveyttä, kasvua, kehitystä ja oppimista. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta on osa Ähtärin kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa 2013-2020 edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti.

2.2.1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

Tukea kodin ja koulun kasvatustyötä: Monipuolisella toiminnalla tuetaan ja vahvistetaan lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä perheen kanssa mm. ohjaamalla lapsen vapaa-ajan toimintaa, tukemalla lapsen kasvua ja kehitystä, sekä koulunkäyntiä ja oppimista kuin myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä moniammatillisessa yhteistyössä (mm. läksyjen tukeminen, varhainen puuttuminen, oppilashuolto). Tarjotaan vanhemmille mahdollisuuksia osallistua toiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun (mm. esitietolomakkeen yhteydessä kysely, asiakaspalaute/ tyytyväisyyskyselyt, vanhempainvertit). Toimitaan kodin ja koulun kasvatuskumppanina. Toiminta on esillä ja mukana mm. tulevien ekaluokkalaisten vanhempaintilaisuudessa. Toimitaan jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle.

Tukea lapsen hyvinvointia, tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä: Tarjotaan pienille koululaisille mahdollisuus ohjattuun / omaehtoiseen toimintaan turvallisessa kasvuympäristössä. Mielekkään tekemisen ja turvallisen aikuissuhteen avulla tarjotaan lapsille edellytykset turvalliseen ja hyvään lapsuuteen ja kehitykseen. Monipuolisessa toiminnassa harjaantuvat lapsen vuorovaikutustaidot, lapsi saa ilon ja onnistumisen kokemuksia, kavereita ja tunteen ryhmään kuulumisesta. Toiminnassa huolehditaan sopivassa suhteessa virikkeisen toiminnan tarjonnasta, riittävästä ulkoilusta ja liikunnasta, terveellisestä välipalasta ja mahdollisuudesta levähtää ja rauhoittua. Luodaan perusta hyvälle vapaa-ajanviettotavoille. Toimintaan osallistuminen perustuu vapaaehtoisuuteen.

Tukea lapsen eettistä kasvua: Toimintaa ohjaa lapsilähtöisyys. Annetaan lapselle mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun yhdessä ohjaajien kanssa, mikä auttaa lasta kasvamaan yhteisöllisyyteen, vastuullisuuteen ja vastavuoroisuuden ymmärtämiseen. Perheen kanssa sovitaan kasvatuseriaaiteista ja käytännöistä, jotka ohjaavat lapsen toimintaa. Siinä korostuu aikuisen antama malli samoin kuin myös arkipäivän tilanteissa kohdattavissa eettisissä kysymyksissä. Ohjataan lapsia suhtautumaan myönteisesti ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan. Ohjaamalla lasta terveellisiin elämäntapoihin ja arvostamaan niitä, autetaan lasta välittämään sekä omasta että toisten hyvinvoinnista. Aikuisen esimerkillä ja ryhmä-tilanteissa (mm. satuhetket, leikki, liikunta, luova toiminta) syntyvän vuorovaikutuksen keinoin voidaan ohjata lasta vähitellen vastuuseen oman ja toisten hyvinvointiin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista.

Edistää osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä vahvistaa lasta sosiaalisesti: Lapsia kuullaan toiminnassa ja he osallistuvat toiminnan suunnitte-luun yhdessä ohjaajien kanssa. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan lasten kehityksen erot ja erilaiset tarpeet. Mielekäs toiminta lisää osallisuutta. Ilon ja onnistumisen kokemukset vahvistavat lasta. Eriyistä tukea tarvitsevien ja eri kulttuuri-taustaisten lasten huomioiminen toiminnassa siten, etteivät he joudu kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteiksi. Toiminnalla tuetaan lapsen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja (esim. ryhmätilanteissa kuten peli- ja leikkihetkillä). Ollaan mukana rakentamassa alueellisia tuki- ja huolenpitoverkostoja lapsille (kouluyhteistyö, oppilashuolto, lastensuojelu) ja varhaisella puuttumisella sekä moniammatillisella yhteistyöllä ehkäistään lapsen syrjäytymistä ja tuetaan kodin ja koulun kasvatustyötä toimimalla ns. kasvatuskumppanina.

3. Sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa painottuvat seuraavat sisältöalueet:

Kädentaidot - kädentöihin liittyen erilainen toiminta mm. ompelutyöt/puuaskareet, askartelu.

Arkiaskareet – mm. leipominen

Luovuuteen liittyvä toiminta mm. vapaa leikki, rakenteluleikit, kuvallinen ilmaisu.

Liikunta ja ulkoilu mm. liikuntaleikit, erilaiset pelit, vuodenajat huomioiden moni-puolinen liikunta sisällä ja ulkona, luistelu, hiihto, koulun saleja ja piha-alueita hyödyntäen.

Sosiaalisuus ja vuorovaikutustaidot, kielellinen ilmaisu mm. peli- ja leikkihetket, yhteiset leikki-, keskustelu- ja satuhetket, laululeikit.

Mediataidot - iloa ja turvallisia rajoja median käytössä.

Tarvittaessa mahdollisuus rentoutua, huilailua ja olla itsekseen ja tehdä läksyjä.

Lähiympäristöön tutustuminen vierailujen ja retkien keinoin (mm. kirjasto, leikkipuistot).

Vastaava ohjaaja kokoaa toiminnasta lukuvuoden toimintasuunnitelman, jota tarkistetaan vuosittain keväällä. Kuukausisuunnitelmaa sisältöalueittain eri aihepiireistä vastaava ohjaa- ja laatii yhteistyössä ohjaajien kanssa syksyn aikana. Suunnittelun periaatteena on lasten ja heidän vanhempiensa kuuleminen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Keväisin kyselyjen avulla lapsilta ja vanhemmilta saatua palautetta toiminnasta huomioidaan tule-van toiminnan suunnittelussa mm. toiminnan sisältöjä ja aihepiirejä mietittäessä. Syksyllä toteutettavan kyselyn avulla kerätään vanhemmilta ja lapsilta toiveita ja ideoita mm. toiminnan sisällöstä, aihepiireistä ja toteutuksesta. Suunniteltua toimintarunkoa toteutetaan tai muutetaan tarvittaessa vanhemmilta saatujen ajatusten ja lasten toiveiden pohjalta käytössä olevat materiaalit, ohjaajaresurssit ja ohjaajien vahvuusalueet sekä toimintatilat huomioiden. Toiminnasuunnittelua ohjaa myös vuodenajat, kelit sekä koulun käytöstä vapaana olevat tilat. Ohjaajien yhteiselle suunnittelulle ja tiedonkululle tulee varata ohjaajien yhteistä aikaa (ilman lasten läsnäoloa).

Reppulassa toiminta jaetaan pienryhmiin, jossa on vastuuhjaaja. Näin järjestyy samaan aikaan erilaista tekemistä ns. toimintapisteissä. Päivittäinen toiminta sisältää vapaata leikkiä, kädentaitoja ja luovaa toimintaa, ulkoilua ja liikuntaa sekä mahdollisuutta rauhoittua läksyihin. Tarvittaessa lapsella on mahdollisuus rauhoittua ja olla itsekseen. Kuukausisuunnitelmaan valitaan tarjolle erilaista tekemistä eri sisältöalueista ja eri aiheista, joihin on varauduttu esim. materiaalein ja tarvittavine välinein. Lapsella on mahdollisuus toteuttaa näitä suunniteltuja toimintoja kuukauden aikana. Lapsella on mahdollisuus valita tarjolla ole-vasta toiminnasta ja toteuttaa omia ideoitaan toiminnan materiaali-, henkilökunta- ja tila-resurssien puitteissa.

4. Toiminnan seuranta, arviointi ja laadun kehittämistyö

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta pyydetään keväisin asiakaspalautte sekä vanhemmilta että lapsilta ns. tyytyväisyyskyselyn avulla, joista kootaan yhteenvedot. Valtakunnallisesti toimintaa voidaan seurata Opetushallituksen laatimilla kyselyillä, jotka kohdistuvat huoltajiin, ohjaajiin-, koordinaattoreihin ja toiminnan vastuuvirkkamiehiin. Seurantojen tuloksista kun-ta saa yhteenvedon. Huoltajakyselyn yhteenvedon lähettämisen edellytyksenä kunnalle on, että vähintään 10 huoltajaa vastaa kyselyyn. Yhteenvedoista ja palautteista saatua tietoa hyödynnetään kehittäessämme toimintaa paremmin asiakkaiden tarpeita vastaavaksi. Yhteenvedot ja asiakaspalautteet julkaistaan liitteenä toimintasuunnitelman yhteydessä. Huoltajat voivat lukea yhteenvedot asiakaspalautteista toiminnan ilmoitustaululta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta saatu palaute toimii myös itsearvioinnin pohjana, jota tehtäessä otetaan huomioon toimintasuunnitelmassa määritellyt tavoitteet (missä onnistuttiin, mikä ei mennyt hyvin, miten kehitämme toimintaa).

Perusopetuksen laadun kehittämistyötä on tehty Ähtärissä syksystä 2012 alkaen. Tuolloin perusopetuksen laatukriteereihin lisättiin myös perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan ja koulun kerhotoiminnan laatukortit. Tarkasteltavia asioita ovat ns. kunnalle asetetut toiminnan laatukriteerit sekä kyselyjen ja asiakaspalautteiden tuloksena nousseet kehittämisen kohteet, jotka tulee huomioida toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Keväällä 2013 aloitettiin esiopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteisiä tiloja koskeva laadun kehittämistyö koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyössä siten, että saneerauksen tuloksena toiminnalliset, esteettömät ja valoisat tilat otettiin käyttöön vuoden 2016 alusta. Saneeratut toimintatilat on mitoitettu noin 60 lapselle. Apip-toiminnan ja eskarilaisten päivähoidon yhteistyössä

kehittäneen edelleen mm. toiminnasuunnittelua koskien mm. tilojen ja välineiden käyttöä sekä henkilökuntaresursseja.

Tarkasteltavia asioita ovat esim.

- aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet
- laajuus- ja toiminta-aika
- hakeminen ja valintaperusteet
- erityislapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa
- toimintaympäristö (turvallisuus, viihtyisyys)
- yhteistyö kotien kanssa
- yhteistyö koulujen ja päivähoiton kanssa
- henkilöstön määrä lapsiryhmän tarpeet huomioiden, rauhassa olo
- toiminnan ja toimintatilojen kehittäminen sekä tilojen tehokas käyttö.

5. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku

Toimitaan kodin ja koulun kasvatuskumppanina yhteistyössä koulun monitahoisen verkoston kanssa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja kehityksen sekä vanhempien kasvatustyön tukemiseksi. Koulu yhteistyötä tehdään mm. rehtorin, kyläkoulun johtajan, opettajien, erityisopettajan, varhaiskasvatushenkilöstön, terveydenhoitajan, keittiöhenkilökunnan ja oppilashuollon sekä perusturvatoimen henkilöiden kanssa. Koulu yhteistyötä toteutetaan mm. henkilökunta- ja tilajärjestelyissä, välineiden käytössä sekä materiaalihankinnoissa (mm. yhteistolaukukset). Välipalajärjestelyihin liittyen yhteistyötä tehdään aluekeittiön ja koulun keittiöhenkilökunnan kanssa.

Yhteistyössä koulun rehtorin/johtajan, varhaiskasvatuspäällikön ja päivähoiton vastaavan lastentarhanopettajan kanssa resurssoidaan aamu- ja iltapäivätoimintaan tulevia ohjaajia. Tarvittaessa koululaisten kesähoidon järjestymiseksi tehdään yhteistyötä päivähoiton sektorilla. Yhteistyötä tehdään myös kirjastotoimen kanssa mm. kirjaston esittely- ja tutustumiskäyntien merkeissä. Nuorisotoimen ja seurakunnan kanssa yhteistyössä kerrotaan 1-2-luokkalaisten lapsille tarkoitetusta kesätoiminnasta.

Yhteistyö Ähtärin seurakunnan kanssa jatkuu toimintahetkien merkeissä, jolloin seurakunnan ohjaaja tarjoaa yhden toimintapisteen noin 1-2 kertaa kuukaudessa. Seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettäneen myös mm. Reppulan pikkujoulu ja kevätretki. Yhteistyötä tehdään myös pelastuslaitoksen henkilökunnan kanssa mm. koulun pelastussuunnitelman päivityksessä ja poistumisharjoituksen merkeissä. Pelastushenkilökunta (palomestari, ensihoitaja ja poliisi) vierailee toiminnassa kertomassa lapsille työstään.

Paikallisilta yrityksiltä, yhdistyksiltä ja yksityisiltä henkilöiltä otetaan vastaan materiaalihajotuksia mm. paperia, pahvia, kartonkia, maaleja, kankaita, tilkkuja, puumateriaalia. jne.

Lasten vanhempien kanssa tiivis yhteistyö jatkuu. Toimintaan hakemiseen liittyvässä tiedotteessa kerrotaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja ohjeistetaan toimintaan hakemisessa. Syksyllä asiakkaille jaetaan ns. toiminnan tiedotelehti, jossa kerrotaan apip-toiminnan käytännön asioista. Toiminnassa mukana oleville perheille tiedotetaan toiminnasta ns. kuukausitiedotteella. Tietoa päivitetään vanhempien kanssa tekstiviestein, sähköpostein ja tarvittaessa puhelinkeskusteluin. Samoin lapsen tulo- ja hakutilanteissa keskusteluhetket ovat tärkeitä tiedonkulun kannalta. Ilmoitustaululla tiedotetaan vanhemmille ajankohtaisista toimintaan liittyvistä asioista. Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua vanhempainvartiin lukuvuoden aikana. Vastaava ohjaaja on tarvittaessa mukana tulevien ekaluokkalaisten vanhemmille tarkoitettussa vanhempaintilaisuudessa, jossa hän kertoo koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Lähikuntien aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien sekä koordinaattorien yhteistapaamisia järjestettäneen tarvittaessa. Etelä-Pohjanmaan apip- ja koulun kerhokoordinaattoreiden verkostotapaamiset Seinäjoella jatkunevat vain tarvittaessa, koska opetushallitus ei ole varannut verkostokokouksille määrärahoja.

Verkostokokousten tarkoituksena on kehittää ja yhtenäistää verkoston alueen apip- ja koulun kerhotoimintaa ja niissä hyväksi havaittuja käytänteitä. Yhteistyönä kehitettäneen myös yhteisten ohjaajaresurssien, heidän osaamisalueidensa ja vahvuuksiensa hyödyntämiseksi apip- ja koulun kerhotoiminnan kehittämistä ajatellen. Kerhotoiminnalla pystytään tarjoamaan monipuolisempaa toimintaa esim. erityisoppilaille sekä rikastuttamaan erityisoppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa ja osallisuutta.

Kokoontumisilla on ohjaajille ja koordinaattoreille tärkeä vertaistuellinen ja tiedonkulullinen merkitys ajankohtaisista aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvistä asioista. Verkostotapaamisilla on erityistä merkitystä oman kunnan apip- ja kerhotoiminnan kehittämisen kannalta, mutta myös verkostoon kuuluvien kuntien yhteisten toimintamallien kehittämisessä kuten yhtenäiset lomakkeet ja asiakaskyselyt. Verkostotapaamisissa kehitetään verkoston alueen apip- ja koulun kerho-ohjaajille sekä koordinaattoreille tarkoituksenmukaista ja toiminnan haasteisiin vastaavaa koulutusta.

Toiminnan toteutumista ja asiakastyytyväisyyttä varmistetaan keväisin asiakastyytyväisyyskyselyn avulla. Kyselyyn vastaavat sekä lapset että vanhemmat. Asiakaspalautteista kootaan yhteenvedot, jotka liitetään toimintasuunnitelman yhteyteen tiedoksi sivistyslautakunnalle ja saatetaan tiedoksi lasten vanhemmille sekä muille yhteistyötahoille.

6. Toimintasuunnitelman voimassaolo

Kunta tekee ja hyväksyy vuosittain aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman. Kunnalla on mahdollisuus muuttaa tai tehdä tarkennuksia toimintasuunnitelmaan kesken toimintakauden, mikäli toiminta, lakimuutokset tai organisaatiomuutokset sitä edellyttävät. Päätökset mahdollisista muutoksista tai tarkennuksista tekee sivistyslautakunta.